

ЗАТВЕРДЖУЮ

Т. В. О. РЕКТОРА

Одеського національного
університету

імені І. І. Мечникова

проф. Іваниця В. О.

10 лютого 2021 р.

ВИТЯГ

з протоколу № 7 від 10 лютого 2021 р. фахового семінару, проведеного на кафедрі прикладної лінгвістики філологічного факультету Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

БУЛИ ПРИСУТНІ:

- з кафедри прикладної лінгвістики: завідувач кафедри, д. ф. н., проф. Кондратенко Н. В. ;
- з кафедри прикладної лінгвістики: д. ф. н., проф. Кутуза Н. В. (рецензент);
- з кафедри прикладної лінгвістики к. ф. н., доц. Билінська О. С.
- з кафедри прикладної лінгвістики к. ф. н. Вдовиченко Н. В.
- з кафедри прикладної лінгвістики к. ф. н., доц. Кіщенко А. М. ;
- з кафедри прикладної лінгвістики к. ф. н., доц. Семененко О. Ю.
- з кафедри прикладної лінгвістики к. ф. н. Л. І. Стрій
- з кафедри прикладної лінгвістики к. ф. н., доц. Труба Г. М.;
- з кафедри прикладної лінгвістики к. ф. н., доц. Шевчук Л. В.

з інших кафедр ОНУ імені І. І. Мечникова:

- з кафедри загального та слов'янського мовознавства д. ф. н., проф. Яковлева О. В. (рецензент)
- з кафедри лексикології та стилістики англійської мови факультету романо-германської філології, гарант ОП «Філологія» третього (освітньо-наукового) рівня, д. ф. н., проф. Колегаєва І. М.
- з кафедри української мови філологічного факультету, член проєктної групи ОП «Філологія» третього (освітньо-наукового) рівня, д. ф. н., проф. Ковалевська Т. Ю.

СЛУХАЛИ:

1. Повідомлення аспірантки кафедри прикладної лінгвістики Бойко Ольги Олексіївни за матеріалами дисертаційної роботи “Реалізація категорії

наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 03 «Гуманітарні науки» за спеціальністю 035 Філологія.

Тему дисертаційної роботи “Реалізація категорії інтертекстуальності в художньому дискурсі фентезі” затверджено на засіданні Вченої ради Одеського національного університету імені І. І. Мечникова (протокол № 3 від “27” жовтня 2018 року). Науковим керівником затверджено д. ф. н., проф. Наталію Василівну Кондратенко.

2. Запитання до здобувача.

Запитання по темі дисертації ставили:

Д.ф.н., проф. Ковалевська Т. Ю.: «У чому полягає сугестія магічних формул, вербалізованих в тексті?»

Д.ф.н., проф. Колегаєва І. М.: «Якими були критерії відбору текстів для лінгвістичного аналізу?»

К. ф. н., доц. Билінська О. С.: «Аргументуйте лінгвістичне використання терміну «магічні формули». Якими є сталі компоненти таких формул?»

К. ф. н., доц. Труба Г. М.: «На якій підставі Ви розрізняєте поняття «алюзія» та «прецедентний феномен»?»

К. ф. н. Стрій Л. І.: «У чому Ви вбачаєте різницю між «обрядом» та «ритуалом»?»

К. ф. н. Кіщенко А. М.: «Чи трапляються у фентезі соціумно-прецедентні феномени?»

3. Виступи за обговореною роботою.

В обговоренні дисертації взяли участь:

Рецензент роботи, д. ф. н., проф. Кутуза Н. В. акцентувала наукову новизну та актуальність роботи здобувачки, зауважила, що новітня авторська розробка методики лінгвістичного аналізу тексту з допомогою комп'ютерних програм матиме практичне значення під час запровадження нових навчальних курсів до освітніх програм з філології. Рекомендації щодо вдосконалення роботи стосувалися питань структури, а також використання терміносистеми в науковому тексті. На думку проф. Кутузи Н. В., дисертація є актуальною, містить новизну, чітко окреслену мету із розв'язаними завданнями, теоретичне та практичне значення, об'єкт і предмет дослідження, зв'язок дослідження з науковими програмами, планами, темами, застосовуваними методами, апробацією. Кожний розділ роботи є логічним, науково обґрунтованим, доречним, чітко розкриває та пояснює поставлені завдання та положення. Одержані результати переконливі, мету досягнуто, тему повністю розкрито. Рецензент зауважила, що дисертаційна робота відповідає усім формальним і змістовим вимогам, які висуваються до робіт такого типу, що подаються на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі

спеціальності 035 Філологія 03 Гуманітарні науки і може бути рекомендована до захисту.

Рецензент роботи, д. ф. н., **проф. Яковлева О. В.** зазначила наукову коректність і обґрунтованість положень та висновків роботи, яка є самостійним і концептуально завершеним науково-кваліфікаційним дослідженням у рамках обраної проблематики. Об'єктивність та достовірність результатів зумовлено значним обсягом лінгвального матеріалу, який містить інтертекстеми в сучасному фентезі. Висновки вирізняються переконливістю. Результати дослідження верифіковані як об'єктивними, кількісними та якісними параметрами, так і надійним методологічним алгоритмом дослідження та мають широкий спектр застосування у навчальній та навчально-методичній роботі. Рекомендації щодо вдосконалення роботи стосуються структурування і оформлення тексту. На думку рецензента, представлена дисертація повністю відповідає усім вимогам, які висуваються до праць, що подаються на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 035 Філологія 03 Гуманітарні науки, а тому може бути рекомендована до захисту.

УХВАЛИЛИ: рекомендувати до захисту дисертацію Бойко Ольги Олексіївни на тему “Реалізація категорії інтертекстуальності в художньому дискурсі фентезі”, поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 03 «Гуманітарні науки» за спеціальністю 035 Філологія.

ВИСНОВОК

про наукову та практичну цінність дисертації

аспірантки кафедри прикладної лінгвістики

Бойко Ольги Олексіївни

на тему

“Реалізація категорії інтертекстуальності в художньому дискурсі фентезі”,
поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань
03 «Гуманітарні науки» за спеціальністю 035 Філологія.

1. Актуальність теми дослідження категорії інтертекстуальності для дискурсу фентезі зумовлена потребою виокремлення вербальних маркерів міжтекстових зв'язків у створенні вигаданого світу як реалізації функції текстотворення. В центрі уваги авторки роботи постав художній дискурс фентезі, що не досліджений з лінгвістичного погляду в когнітивно-комунікативному аспекті. Традиційно жанр художнього дискурсу – фентезі – слугував об'єктом аналізу літературознавців, проте посилення ролі інтертекстуальних елементів і міжтекстових зв'язків дискурсу фентезі потребувало ґрунтового аналізу мовних елементів, що реалізують інтертекст у фентезі.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Роботу виконано в межах наукової теми кафедри прикладної лінгвістики Одеського національного університету імені І. І. Мечникова «Дослідження текстово-дискурсивних одиниць: теоретико-прикладні аспекти» (реєстраційний номер 0118U001787, наказ №964-18 від 24.04.2018).

3. Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що вперше в українському мовознавстві здійснено комплексний аналіз художнього дискурсу фентезі, визначено жанротвірні ознаки фентезі, схарактеризовано мовні засоби репрезентації категорії інтертекстуальності, здійснено аналіз інтертекстем в сучасному фентезі і показано його взаємозв'язок із категоріями інтердискурсивності та інтермедіальності; виокремлено типи формальних трансформацій інтертекстем. Уперше запропоновано унікальну методику роботи з текстовим матеріалом з використанням програмного забезпечення – програм Microsoft Excel та Scrivener.

4. Теоретичне значення дисертації полягає в тому, що поглиблено теоретичні засади вивчення художнього дискурсу і категорії інтертекстуальності в художньому дискурсі; обґрунтовано жанрові особливості дискурсу фентезі; розроблено нові підходи до аналізу інтертекстуальності; зроблено внесок у лінгвостилістичний аналіз художнього тексту, дискурсологію, лінгвокультурологію та лінгвоконцептологію.

Практичне значення отриманих результатів детерміновано доцільністю їх використання у навчальній та навчально-методичній роботі (в процесі викладання нормативних теоретичних курсів «Лінгвокультурологія» (розділи «Прецедентні феномени і фонові знання», «Лінгвокультурний код»), навчальних дисциплін «Інтерпретація тексту», «Дискурсологія», «Лінгвістична семантика», «Когнітивна лінгвістика», а також при розробці та впровадженні вибіркового дисциплін із досліджуваної тематики, у лексикографічній практиці й написанні монографій та інших наукових робіт.

6. Особиста участь автора в одержанні наукових та практичних результатів, що викладені в дисертаційній роботі: Текст дисертації та всі наукові публікації виконано авторкою одноосібно.

Дисертаційна робота виконана на кафедрі прикладної лінгвістики ОНУ імені І. І. Мечникова, науковий керівник доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри прикладної лінгвістики Кондратенко Н. В.

Розглянувши звіт подібності щодо перевірки на плагіат, рецензенти дійшли висновку, що дисертаційна робота Бойко Ольги Олексіївни є результатом самостійних досліджень здобувача і не містить елементів плагіату та запозичень. Використані ідеї, результати і тексти інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

7. Перелік публікацій за темою дисертації із зазначенням особистого внеску здобувача.

За результатами досліджень опубліковано 9 наукових праць, у тому числі 7 статей у наукових фахових виданнях (з них 1 стаття у періодичних наукових виданнях інших держав, які входять до ОЕСР та/або Європейського Союзу), 1 тези доповідей в збірниках матеріалів конференцій.

Основні положення дисертації викладено в таких публікаціях:

1. Роль прецедентних висловлювань у сучасному українському фентезі (на матеріалі творів Дари Корній "Гонихмарник" і Макса Фрая «Казки старого Вільнюса»). *Записки з українського мовознавства: зб. наук. праць: Вип. 25. Opera in linguistica ukrainiana: Fascicullum 25*. Одеса: Полипринт, 2018. С. 97–105.

2. Оніричний дискурс як засіб створення фентезійного художнього світу (на матеріалі творів Макса Фрая і Дари Корній). *Науковий вісник ДДПУ імені Івана Франка. Серія: «Філологічні науки» (мовознавство): Зб. наук. праць*. Дрогобич, 2018. №10. С. 18–22.

3. Теоретичні засади дослідження інтертекстуальності як категорії художнього дискурсу. *Вісник Одеського національного університету: Наук. журнал*. Серія: «Філологія». 2018. Т. 23, вип. 2(18). С. 27–35

4. Інтердискурсивність у сучасному українському фентезі (на матеріалі роману Дари Корній «Гонихмарник»). *Мовознавчий вісник: Зб. наук. праць*. Черкаси, 2018. Вип. 24-25. С. 239–245.

5. Використання програми Microsoft Office Excel для лінгвістичного аналізу тексту. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: «Філологія». 2019. Т.3, № 38. С. 24–29.

6. Текстотвірний потенціал цитат як виразників інтертекстуальності в українському фентезі. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузів. зб. наук. праць молодих вчених ДДПУ імені Івана Франка*. Дрогобич: Гельветика, 2019. Т.1, вип. 24. С. 55–60.

7. Реалізація категорії інтертекстуальності в художньому дискурсі фентезі. *Science and Education a New Dimension. Philology, VII (60), Issue: 204, 2019 Sept*. Pp. 18–21.

8. Функції епіграфів у сучасному фентезі (на матеріалі романів Д. Корній «Гонихмарник» і М. Петросян «Дом, в которм...»). *Науковий вісник Ужгородського університету*. Філологія, вип. 1 (41), 2019. С. 13–18

9. Референції як засіб створення цілісного циклу (на матеріалі оповідань Нікі Каллен). *Вісник Одеського національного університету: Наук. журнал*. Серія: «Філологія». Т. 25, вип. 2 (22), 2020. С. 16–28.

ВВАЖАТИ, що дисертаційна робота Бойко Ольги Олексіївни “Реалізація категорії інтертекстуальності в художньому дискурсі фентезі”, яка подана на здобуття ступеня доктора філософії, за своїм науковим рівнем та практичною цінністю, змістом та оформленням повністю відповідає вимогам пп. 9, 10, 11 «Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії», затверджену постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р. № 167, та відповідає напрямку наукового дослідження освітньо-наукової програми ОНУ імені І. І. Мечникова зі спеціальності 035 Філологія.

РЕКОМЕНДУВАТИ дисертаційну роботу “Реалізація категорії інтертекстуальності в художньому дискурсі фентезі”, подану Бойко Ольгою Олексіївною на здобуття ступеня доктора філософії, до захисту.

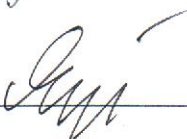
Рецензенти:

Доктор філологічних наук,
професор

Н. В. Кутуза

Доктор філологічних наук,
професор

О. В. Яковлева

Вчений секретар ОНУ
імені І. І. Мечникова
к. т. н., доцент

Курандо С. В.